

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการขำระคินหนังสือ
ของสมาชิคนิกคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

โดย

นายระพี แม้นนนทรรัตน์

ผู้อำนวยการกองนิกคมสร้างตนเอง

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

คำนำ

การดำเนินงานในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกนิตมสร้างตนเองได้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 พร้อมกับการจัดตั้งนิตมสร้างตนเองขึ้นแห่งแรก คือ นิตมสร้างตนเองพระ พุทธบาท จังหวัดสระบุรี เพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือการครองชีพและเป็นการสนับสนุน ในการประกอบอาชีพของสมาชิกนิตม ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ 900,606,000 บาท และหลังจากปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา ไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณที่เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มเติม และได้มีการ เรียกเก็บคืนจากสมาชิกนิตมฯ แต่การเก็บเงินทุนหมุนเวียนไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้

ผู้ศึกษาวิจัยในฐานะผู้อำนวยการกองนิตมสร้างตนเอง ที่มีส่วนรับผิดชอบในการ อำนวยการจัดเก็บสินเชื่อ จึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้ สิ้นของสมาชิกนิตมฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแผนงาน แนวทาง และ พัฒนาการการดำเนินงานจัดเก็บสินเชื่อของนิตมสร้างตนเอง ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คงจะเกิดประโยชน์กับงานนิตม สร้างตนเอง สมาชิกนิตมฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจทั่วไป

(นายระพี แม้นนทรทัศน์)

ผู้อำนวยการกองนิตมสร้างตนเอง

บทคัดย่อ

การศึกษาวិจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ใน 5 ด้าน คือ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บสินเชื่อ ด้านบุคลากร ด้านรายได้ ด้านภาวะหนี้สินและแรงจูงใจในการชำระหนี้สิน

กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนของหัวหน้าครอบครัวสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าสถิติ T-test และ F-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงจากมากไปหาน้อย จะได้ดังนี้ ด้านภาวะหนี้สิน ด้านรายได้ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บสินเชื่อ ด้านบุคลากร และด้านแรงจูงใจในการชำระหนี้สิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บสินเชื่อมีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัจจัยด้านบุคลากรมีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ปัจจัยด้านรายได้มีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ปัจจัยด้านภาวะหนี้สินมีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการไม่ชำระหนี้สิน มีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิคนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สินของสมาชิก
นิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ตามตัวแปรเพศ ศาสนา อายุ ระดับการศึกษา
ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกนิคมฯและรายได้ พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะ
การชำระคืนหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาแตกต่างกันเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ
ภาวะการชำระคืนหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่แตก
ต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะ
การชำระคืนหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเห็นว่าปัจจัยที่มีผล
กระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัด
พังงา ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้าย
เหมือง จังหวัดพังงา แตกต่างกันเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน
ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

2.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันเห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะ
การชำระคืนหนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระหนี้สินของสมาชิก
นิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ซ้ำอีกเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง

3.2. ควรศึกษาถึงรูปแบบ วิธีการ ที่จะทำให้สมาชิกนิคมสร้างตนเองชำระหนี้สิน
เพิ่มมากขึ้น

3.3 ควรมีการศึกษาถึงวิธีการ รูปแบบ การจัดเก็บสินเชื่อหรือวิธีดำเนินงานของ
หน่วยงานอื่น ๆ ที่สามารถจัดเก็บสินเชื่อได้ประสบผลสำเร็จ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ (นายอิระวัชร จันทรประเสริฐ) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมประชาสงเคราะห์ (นายเสถียร รัตนโชติ) ผู้ศึกษาจึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะข้าราชการเจ้าหน้าที่กองนิคมสร้างตนเอง ที่ได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็น และประสานงานในกรดำเนินงานศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา (นายอนันต์ คิสระ) และคณะข้าราชการเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา ที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา (นายอำพล ยุติธรรม) และคณะข้าราชการเจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ที่ได้ให้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้ระบุนามไว้ในที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

(นายระพี แม้นนทรค์)

1 สิงหาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(2)
บทคัดย่อ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(9)
บทที่	
1 บทนำ	
ปัญหาและความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	1
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	6
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	6
สมมติฐาน	7
นิยามศัพท์	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม	9
สินเชื่อและการจัดการสินเชื่อ	20
ความเป็นมาของงานนิคมสร้างตนเอง	30
กฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บสินเชื่อ	34
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	39
การดำเนินงานนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	40
3 วิธีวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
เกณฑ์การให้คะแนน	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
4 ผลการวิจัย	52
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	52
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สินของ สมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	58
การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สินของ สมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	66
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	71
การอภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	82

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการจัดเก็บสินเชื่อของนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ตั้งแต่ 2538 - 2542	4
2 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	55
3 แสดงระดับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	59
4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้านกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บสินเชื่อ	60
5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้านบุคลากร	61
6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้านรายได้	62
7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้านภาวะหนี้สิน	64

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ด้านแรงจูงใจในการชำระหนี้สิน	65
9 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จําแนกตามตัวแปรเพศ	66
10 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จําแนกตามตัวแปรศาสนา	66
11 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จําแนกตามตัวแปรอายุ	67
12 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จําแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา	67
13 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จําแนกตามตัวแปรระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกนิคม	68
14 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการชำระคืนหนี้สิน ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จําแนกตามตัวแปรรายได้	69
ภาพประกอบ 1 แผนที่สังเขปนิกมสร้างตนเองท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	43